

Dialoginen eli keskustelunomainen lukutekniikka

(Suvanto, 2012; Whitehurst ym., 1988; Zevenberg ym., 2003)

1. Osoittaminen ja eleet

Kirjan kuvista voidaan lukemisen yhteydessä näyttää sormella henkilöitä, tapahtumia ja tapahtumapaikkoja. Huomion kiinnittäminen tarinan kannalta merkityksellisiin kohtiin auttaa lasta ymmärtämään tarinan juonta.

2. Kysymysten käyttö

Lapselta voidaan kysyä esim. kuka, mikä, missä ja miksi -kysymyksiä kirjan kuvista. Kysymyksiä voidaan esittää myös lukemisen yhteydessä tai sen päätteeksi, esim. "kuka se olikaan, joka puhalsi possun olkitalon nurin?", "Missä punahilkkan mummo asui?", "Miksi kultakutri ei syönyt isosta puurokulhosta?" Kysymällä laajennat lapsen sanavarastoa, asioiden ymmärtämistä ja tuet muistia.

3. Valitseminen vaihtoehdoista

Lapsen on helppo tehdä valinta kuulemastaan kahdesta vaihtoehdosta. Aikuinen voi esittää vaihtoehtoja esim. seuraavasti:

- "Onko tämä koira vai kissa?" (harjoitellaan nimeämistä)
- "Onko tytön essu puhdas vai likainen?" (harjoitellaan kuvailemaan asioita, tukee kerronnan kehittymistä)
- "Oliko isäkarhu vihainen siksi, että hänen puuroansa oli maistettu vai siksi, että pikkukarhun puuro oli syöty?" (tulkinnan tekemisen harjoittelu)
- "Onko suden helpompi puhalttaa nurin olkitalo vai tiilitalo?" (päätelyn harjoittelu)

4. Lauseen täydentäminen

Kertomusta lukiessaan aikuinen voi pitää tauon lauseen lopussa ja odottaa lapsen täydentävän puuttuvan sanan.

Esim. "Puussa on _____ (omenoita)" tai "Pikku pukki säikähti, koska _____ (sillan alla oli peikko)".

5. Mieleen palauttaminen

Lapselta voi kysellä lukemisen jälkeen joitakin yksityiskohtia tarinasta. Näin voidaan tarkistaa, onko lapsi ymmärtänyt kuulemansa ja toisaalta myös mitä hän muistaa kuulemastaan.

Esim. "Muistatko, ketkä ottivat Lumikin asumaan luokseen?", "Muistatko, mitä hyvä haltijatar teki Tuhkimolle, kun ilkeät sisarpuolet olivat lähteneet linnan juhliin?"

6. Vuorolukeminen

Lasta voi rohkaista kertomaan kirjan kuvista omin sanoin. Tämä kannustaa lasta puheilmaisuun ja kehittää kerronnan taitoja.

Esim. "Minä kerroin sinulle edellisen sivun kuvista, nyt sinä voit kertoa tämän sivun kuvasta".

7. Laajentaminen

Kirjan tapahtumia voidaan yhdistää lapsen omaan elämänpiiriin. Tämä lisää lapsen motivaatiota lukuhetkeen ja lapsen on helppo ymmärtää kirjan tapahtumia, kun hän voi samaistua siihen itsekin.

Esim. "Oletko sinä käynyt hammaslääkärissä niin kuin Teemu?", "Näitkö sinäkin sirkuksessa norsun niin kuin Jussi-jänis?".